

מסורת הש"ס

א) ג' ע"י מנגו יו
גומא ומדי כמשמעו יו יו
מקדוניה, ט) מכותב י;
א) סוטה ל: (ע"ש ל"ג
תנא וכו' ע"י, ד) ז"ל
א"ל, ט) ז"ל א"ל, ו) ג' ו
ע"י כ' סליק רבי אבהו
אמה וכו', ז) ז"ל א"ל,
ח) ז"ל א"ל א"ל, ט) ז"ל
רבה, י) ז"ל א"ל א"ל,
י"א) ז"ל א"ל א"ל,
י"ב) ז"ל א"ל א"ל,
י"ג) ז"ל א"ל א"ל,
י"ד) ז"ל א"ל א"ל,
י"ה) ז"ל א"ל א"ל,
י"ו) ז"ל א"ל א"ל,
י"ז) ז"ל א"ל א"ל,
י"ח) ז"ל א"ל א"ל,
י"ט) ז"ל א"ל א"ל,
כ) ז"ל א"ל א"ל,

שבעת ימים פרק ראשון יומא

עין משפט
נר מצוה

כז א מ"י פ"ו מהלכות
ס"ח וכו' הלכה א
האברה 1:
בז ב מ"י שם הל' ט
טע"י י"ד ס"י רפו
טע"י י:

אעפ"י שיפה אלהים ליפת. שזכו פרסיים לזנות בית שני אין
שכינה שורה אלף במקדש ראשון שנה שלמה שנה שנייה של שס:
סקיסטן גווייהא וסקיסטן דיייהא. אסכתה וסכתמא קאי ששמן שיה
והס מחוז מוקף הרים והחילוניה מקפת את הפנימיות ורחוקה פנימיות
חוק א) מן היקף חילוניה לכל 75 מאה
פרסי והיקף החילוניה אלפא פרסי:
מן הארץ היא יאל. שלף להיות
בעגת דור הפלגה: ושם אחימן וגו'.
אידי דרריש שמהתא נקט נמי להאי:
שמשם את הארץ כשחיסות.
כפסיעותיו: ושני. לשון השלם
והשכר (איפה ג) והש"ן אחד לצדו
שורש צתיצה. תלמים. כשורות
המתרשפה: דבר אחר לא גרסינן:
מעיקין את המזבח. דומה שלולו
נוקב ועולה צלחון הרקיע: אמר
ר' יהושע בן לוי אמר רבי גרסינן:
אמרה קמיה ההוא מרבנן. להא
אתקפתה דרבה בר עולא: נפלו
כשדיים ביד פרסיים. בלשאר א) ביד
דקיש המדי וכו' הפרכי חתנו:
והלא כמה נשטום היו שס. לשומרי
הבית: גמיה סיסה. לקמיה ע"ש מפרש
גזירה שמה יאמרו כהן גדול צבית
האסורים הוא חשוב: אינו ציט.
וגזי מוזהר צענין ציט חשוב: רבי
יהודה מחייב. לענין מנעשר דקיימא
לן א) אין הטבל מתחייב מנעשר מלאכול
ממנו א"ל עד שיראה פני הבית
שנאמר א) צערי הקודש ש"ס הבית:
בעירוב. אס פתחה לתרש ש"ס צה צה צה
דירות חוסרת על (צני) כולם אס לא
עירבה עמהן: וצמוזה. ואע"ג דאינה
עשויה לימות החמה ולימות הגשמים:
אלא

גליון הש"ס

גב' בית סתמא לא
איכרי. כעין זה חולין קלט
ע"כ וכו' תוס' ד"ה איני
יודע וכו' וי"ל אדרבה
משום דמינה סליק. עיין
פסוקת הלכות מ"א סימן
מ: ד"ה חוין ח"ב שבגזירות
בבבש. עיין לעיל ח ע"כ
תוס' ד"ה דלי:

הגהות הב"ח

א) גב' (מדי סו'
כמשמע) תלמי' וי"ז
ס"א מדי כמשמעו יו
זו מקדוניה וכן עיקר:
ב) שם ד"ה מ"א.
ג) וי"ז רש"י ל"ג ליה:
ד) רש"י ד"ה ונלו סו'
בלשאר שיהיה משרדים
נפל כ"ד:

הגהות הגר"א

א) גב' גרממא. ז"ל
גרממא (ועמש גבאי
רפ"ז דנגעיס): [ב] שם
דבר (אחר) וכן
מקור רש"י:

מוסף רש"י

זה סליק. שם עיר
(מכותב י). מיימין
שבאחיה. גבול שנהם,
כמו שד הימין משונה
מן השמשל (סוטה ד:).
המשמשל את הארץ
כשחיותו. שמקום רגליו
ממקום בלחך מרוב כובדו
ועיניו כגומא וכשמת,
ולשון ש"ס לא פורש לנו
מאי דמי לשמות. ונראה
לשון עמודי ש"ס שהם
כבדים ומקום מעמדם
יכר (שם). תלמים.
מלת המעשה שפעלה
השכר ועממיק בלחך
שמעניקין החמה
קבוצות. מרוב גובה
קומתן דומה לחלו נוארס
וקב וטמן נקב שכה המעמה
יזאה צו (שם). לכן
יתנם עד עת יולדה
ילדה. היינו ע' משנים,
דממממממממממממממ
ענין לילתה למילד,
וכמו (מכ"ה ה) ועמד
ורכש בעוה"ז וגו' ויש
כי עתה יגדל, ומממממ
וימובן מבני גלותהוין.
(סוהדוין ח"ב). על בני
ישראל. היינו כל העולם
ששראל שפומה צו (שם).

איני יודע אם נינוה העיר הגדולה וכו'. ומימה לי אמאי לא קארמר
נמי איני יודע אס כלת העיר הגדולה כיון דמסקתא ליה צרסן
ונינוה שלפני פניו אס העיר הגדולה עלייהו קאי כ"ש דאיכא לספוקי
צכלת דמינה קא סליק א) וי"ל אדרבה משום דמינה קא סליק אס איתא
דעלה קאי לא הוה ליה למימר היא
העיר הגדולה אלף העיר הגדולה:
חו"ץ מלשבת פרהדרין שבה היתה
דירה. ואס תאמר ליחשוב נמי
לשכת ציט אכן שנה היתה לירה
לכהן השורף את הפרה י"ל לא תשיב
אלף לשכות שצמקש * שבניויות
צקודש אלף לשכת ציט אכן צהר
הציט הוה ח"י כיון דלא הוה צכל
שמה אלף אחת לכמה שנים לא
חשיב לירה: וכו' תימא מדרבנן.
וא"ת מ"מ אכתי תיקשי לעיל נמי גבי
לשכת פרהדרין ליגזרו מהאי טעמא
ומאי ליטריך לפרושי טעמא משום
שלא יאמרו כהן גדול חשוב צבית
האסורים י"ל דלמאי דס"ד שמה
לשכת פרהדרין נמי מחייב ר' יהודה
מהאי טעמא ולא מטעמא דשלא
יאמרו כ"ג חשוב צכל מינה לא מאי
קאמר וכי תימא מדרבנן מכל מקום
תיקשי אכתי דרבנן אדרבנן מ"ש
דהכא פטרי אפילו מדרבנן ולעיל
מחייב אפי' מדאורייתא וי"ל דרבנן
אדרבנן לא קשה דשאי סוכה דדירת
ערלי היא דצלק יכול להיות שהוה יזאל
ממנה כוונה אס הוה מלעטר לא ירדו
גשמים וכוונה צרות אלף לשכת
פרהדרין שהיה צמכה וקביעו מחייב:
דילמא

אף על גב דירת אלהים ליפת אין השכינה
שורה אלא באהלי שם ופרסאי מנא לן
דמיפת קאתו דכתיב בני יפת גומר וגומר
ומדי ויון ותובל ומשך ותירס גומר זה וא) גרממאי
(6) מדי זו קנדיא (6) מדי זו מקדוניה יון כמשמעו
תובל זה בית אונייקי משך זו מוסיא תירס
פליגי בה ר' סימאי ורבנן ואמרי לה רבי
סימון ורבנן חד אמר זו בית תרייקי וחד
אמר זו פרס תני רב יוסף תירס זו פרס
2 סבתה ורעמה וסבתא תני רב יוסף סקיסטן
גוייתא וסקיסטן ברייתא בין הרא לחדא מאה
פרסי והיקפה אלפא פרסי ותהי ראשית
ממלכתו בכל וארך ואכר וכלנה בכל
כמשמעא ארך זה אורכות ואכר זה בשכר
כלנה זה גופר ינפי 4 מן הארץ היא יצא
אשור 5 תני רב יוסף אשור זה סילק 4 ויבן
את נינוה ואת רחובות עיר ואת כלת נינוה
כמשמעו רחובות עיר זו פרת דמישן כלת
זו פרת דבורסיף 5 ואת רסן בין נינוה ובין
כלת היא העיר הגדולה רסן זה אקטיספון
היא העיר הגדולה איני יודע אם נינוה
העיר הגדולה אם רסן העיר הגדולה כשהוא
אומר 6 ונינוה היתה עיר גדולה לאלהים
מהלך שלשת ימים הוי אומר נינוה היא
העיר הגדולה 7 ושם אחימן ושלמי
ילידי הענק 8 תנא אחימן מיומן שבאחים ששי
תלמי שמשים את הארץ תלמים תלמים 9 [א] דבר אחר אחימן בנה ענת
אמר רבי עתידה רומי שתפול ביד פרס שנאמר 8 לכן שמעו עצת ה' אשר יעץ 7 (על) אדום ומחשבותיו
אשר חשב 9 (על) יושבי תימן אם לא יסחבום צעירי הצאן אם לא ישים עליהם נוהם מתקייף לה
רבה בר עולא מאי משמע דהאי צעירי הצאן פרס הוא דכתיב 9 (1) האיל אשר ראית בעל הקרנים (הוא)
מלכי מדי ופרס ואימא יון דכתיב 10 והצפיר השעיר מלך יון 10 כי סליק רב חביבא בר סורמקי אמרה
קמיה דההוא מרבנן אמר ליה מאן דלא ידע פרושי קראי מותיב תיובתא לרבי מאי צעירי הצאן
זוטרא דאחוהי דתני רב יוסף תירס זה פרס אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן משום ר' יהודה
ברבי אלעאי עתידה רומי שתפול ביד פרס קל וחומר ומה מקדש ראשון שבנאוהו בני שם והחריבוהו
כשדיים נפלו כשדיים ביד פרסיים מקדש שני שבנאוהו פרסיים והחריבוהו רומיים אינו דין שיפלו
רומיים ביד פרסיים אמר רב עתידה פרס שתפול ביד רומי אמרו ליה רב חביבא ורב אמי לרב בנווי
ביד סתורי אמר להו אין גזירת מלך היא איכא דאמרי אמר 11 (ליה) אינהו נמי הא קא סתרי בי כנישתא
תניא נמי הכי עתידה פרס שתפול ביד רומי דסתרי בי כנישתא ועוד גזירת מלך הוא שיפלו בנוין
תשעה חדשים שנאמר 11 לכן יתנם עד עת יולדה ילדה ויתר אחיו ישובו על בני ישראל: ת"ר 12 כל הלשכות
שהיו במקדש לא היו להן מוזהר חוץ מלשכת פרהדרין שהיה בה בית דירה לכהן גדול אמר ר' יהודה
והלא כמה לשכות היו במקדש שהיה להן בית דירה ולא היה להן מוזהר אלא לשכת פרהדרין גזירה היתה
מ"ט דר' יהודה אמר 12 (רבא) קסבר רבי יהודה כל בית שאינו עשוי לימות החמה ולימות הגשמים אינו בית
אייתיביה אביי והכתיב 12 והכיתו (את) בית החורף על בית הקיץ א"ל בית חורף ובית קיץ איקרי בית * סתמא לא
ובמעשר וכי תימא מדרבנן בשלמא עירוב ומוזהר איכא למימר מדרבנן אלא מעשר מי איכא למימר מדרבנן

אין השכינה שורה אלא באהלי שם, ומקדש שני בנייה פרסאי דאתו מיפת דתני רב יוסף תירס זו פרס וכתיב בני יפת
גומר ומנגו וגו'. אמר רבי עתידה רומי שתפול ביד פרס שניא' לכן שמעו עצת ה' אשר יעץ (על) אדום ומחשבותיו
וגו', אם [לא] יסחבום צעירי הצאן. ופרשי לה צעירי הצאן וטרא דאחיה. ופרסאי מנא לן דמיפת קאתו דכתיב בני יפת
גומר ומנגו כו' גרממאי מנגו זו נינוה. א"ל כמשמעו. יון זו מקדוניה. תובל זו בית אונייקי. והאי דגרסינן בע"ז
גבינות בית אונייקי. ותירס זו פרס, ותני רב יוסף תירס זו פרס. מקדש ראשון בנאוהו ישראל שהם בני שם והחריבוהו
כשדים נפלו כשדים ביד פרסיים מקדש שני שבנאוהו פרסיים כו'. אמר רב עתידה פרס שתפול ביד רומי תניא נמי כו',
דאמר רב יהודה אמר רב אין בן דוד בא עד שתופשו מלכות הרשעה ט' חדשים בכל העולם שנאמר לכן יתנם עד עת
יולדה ילדה ויתר אחיו ישובו. ת"ר כל הלשכות שהיו במקדש לא היה בהן מוזהר חוץ מלשכת פרהדרין מפני שהיא בית
דירה לכהן גדול שבת ימים בשנה. א"ר יהודה וכי אין שם בית דירה אלא זו בלבד כו'. ואוקמה רבה אליבא דר' יהודה
(לימות החמה ולימות הגשמים) אלא אמרו כל שהיא בית דירה (לימות החמה ולימות הגשמים) חייבת ושאינה בית דירה
פטורה שנאמר ותכבסם על מזווחות ביתן, ביתן סתם כתיב. ואע"ג דכתיב בית החורף ובית הקיץ, בית החורף ובית הקיץ
איקרי בית סתמא לא איקרי אלא העשוי לדירת ימות החמה וימות הגשמים. ומותיב אביי סוכת החג בחג ר' יהודה מחייב
וחכמים פוטריין. ותני עלה ר' יהודה מחייב בעירוב ובמוזהר במעשר. כלומר בית הוא דהא קי"ל אין חייב בעירוב אלא
בית וכן במוזהר. והפירות נמי אינן חייבין במעשר עד שיראו פני הבית. ואם תאמר מדרבנן חייב

רבינו חננאל

אין השכינה שורה אלא באהלי שם, ומקדש שני בנייה פרסאי דאתו מיפת דתני רב יוסף תירס זו פרס וכתיב בני יפת
גומר ומנגו וגו'. אמר רבי עתידה רומי שתפול ביד פרס שניא' לכן שמעו עצת ה' אשר יעץ (על) אדום ומחשבותיו
וגו', אם [לא] יסחבום צעירי הצאן. ופרשי לה צעירי הצאן וטרא דאחיה. ופרסאי מנא לן דמיפת קאתו דכתיב בני יפת
גומר ומנגו כו' גרממאי מנגו זו נינוה. א"ל כמשמעו. יון זו מקדוניה. תובל זו בית אונייקי. והאי דגרסינן בע"ז
גבינות בית אונייקי. ותירס זו פרס, ותני רב יוסף תירס זו פרס. מקדש ראשון בנאוהו ישראל שהם בני שם והחריבוהו
כשדים נפלו כשדים ביד פרסיים מקדש שני שבנאוהו פרסיים כו'. אמר רב עתידה פרס שתפול ביד רומי תניא נמי כו',
דאמר רב יהודה אמר רב אין בן דוד בא עד שתופשו מלכות הרשעה ט' חדשים בכל העולם שנאמר לכן יתנם עד עת
יולדה ילדה ויתר אחיו ישובו. ת"ר כל הלשכות שהיו במקדש לא היה בהן מוזהר חוץ מלשכת פרהדרין מפני שהיא בית
דירה לכהן גדול שבת ימים בשנה. א"ר יהודה וכי אין שם בית דירה אלא זו בלבד כו'. ואוקמה רבה אליבא דר' יהודה
(לימות החמה ולימות הגשמים) אלא אמרו כל שהיא בית דירה (לימות החמה ולימות הגשמים) חייבת ושאינה בית דירה
פטורה שנאמר ותכבסם על מזווחות ביתן, ביתן סתם כתיב. ואע"ג דכתיב בית החורף ובית הקיץ, בית החורף ובית הקיץ
איקרי בית סתמא לא איקרי אלא העשוי לדירת ימות החמה וימות הגשמים. ומותיב אביי סוכת החג בחג ר' יהודה מחייב
וחכמים פוטריין. ותני עלה ר' יהודה מחייב בעירוב ובמוזהר במעשר. כלומר בית הוא דהא קי"ל אין חייב בעירוב אלא
בית וכן במוזהר. והפירות נמי אינן חייבין במעשר עד שיראו פני הבית. ואם תאמר מדרבנן חייב

6) לפנות כש"י יתא ונגיעין דף ר' מביא א"ל המוס' ד"ה ומני כסם רש"י נס גמני' א"ל שם ועירובין אקטיספון כ"ל אלף ככ"י כולו ב' א'